

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Prop. 112 L

(2021–2022)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i midlertidige lover om tilpasninger i introduksjonsloven og integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse)

*Tilråding fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet 12. mai 2022,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Arbeids- og inkluderingsdepartementet legger med dette fram et forslag til endringer i de to midlertidige lovene om tilpasninger i introduksjonsloven og integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19.

Etter gjeldende regler oppheves de midlertidige tilpasningene i introduksjonsloven og integreringsloven 30. juni 2022. Arbeids- og inkluderingsdepartementet foreslår at dette endres til 31. desember 2022. Det foreslås ingen innholdsmessige endringer i de midlertidige lovene.

2 Bakgrunn og gjeldende rett

2.1 Behovet for å forlenge varigheten av tilpasningene i regelverket

Når samfunnet er underlagt begrensninger av smittevern hensyn, har det betydning for organisering og drift av opplæring i mottak, norsk og samfunnskunnskap og introduksjonsprogrammet. Det ble derfor 27. mars 2020 vedtatt midlertidige forskrifter om tilpasninger i lovgivningen om opp-

læring i mottak, introduksjonsprogram, introduksjonsstønad og opplæring i norsk og samfunnskunnskap med hjemmel i koronaloven. Ved opphevelse av koronaloven ble de midlertidige reglene fastsatt i en midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven. Den midlertidige loven ble lagt fram for Stortinget i Prop. 103 L (2019–2020) *Midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19*, og ble senere utvidet med de bestemmelsene som nå utgjør kapittel 1 i loven, jf. Prop. 123 L (2019–2020) *Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19*.

Loven inneholder både bestemmelser som skal sikre at deltagere i ordningene etter introduksjonsloven får et tilbud når utbruddet av covid-19 påvirker gjennomføringen (kapittel 2), og bestemmelser som skal avhjelpe negative konsekvenser av slike utbrudd på lengre sikt (kapittel 1). Virketiden til bestemmelsene i kapittel 2 ble vedtatt forlenget i tråd med forslaget i Prop. 9 (2020–2021) *Endringer i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse av loven)* og Prop. 137 L (2020–2021) *Endringer i midlertidige lover*

om tilpasninger i barnehageloven, opplæringslova, friskolelova, introduksjonsloven og integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse av lovene). Kapittel 2 gjelder nå fram til 30. juni 2022, mens kapittel 1, som legger til rette for regjeringens integreringspakker, oppheves fra den tid Kongen bestemmer.

Introduksjonsloven ble 1. januar 2021 erstattet av den nye integreringsloven, og det er også gitt en midlertidig lov om tilpasninger i integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbruddet av covid-19, jf. Prop. 33 L (2020–2021) *Midlertidig lov om tilpasninger i integreringsloven for avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19*. §§ 1 til 6 i loven gir bestemmelser som skal sikre at deltakere i ordningene får et tilbud når utbruddet av covid-19 påvirker gjennomføringen (tilsvarende kapittel 2 i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven). I § 7 er det tatt inn en forskriftshjemmel for å legge til rette for eventuelle integreringspakker som omfatter deltakere etter integreringsloven. §§ 1 til 6 gjelder til 30. juni 2022, mens loven for øvrig oppheves fra den tiden Kongen bestemmer.

Selv om de fleste smitteverntiltakene nå er avvirket, kan det oppstå behov for lokale eller nasjonale smitteverntiltak utover høsten. Departementet vurderer at det fortsatt er nødvendig å ha tilpasninger i regelverket som tar høyde for eventuelle smitteverntiltak som påvirker gjennomføringen av ordningene i introduksjonsloven og integreringsloven. På grunn av overgangsreglene mellom introduksjonsloven og integreringsloven, er det fortsatt mange deltakere som følger introduksjonslovens regler. Det er derfor behov for å forlenge begge de midlertidige lovene.

2.2 Midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven

Midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 regulerer utvidet og forsterket opplæring og introduksjonsprogram og tilpasninger i opplæring og introduksjonsprogram. Kapittel 2 inneholder bestemmelser om tilpasninger når utbrudd av covid-19 påvirker gjennomføringen av ordningene etter introduksjonsloven.

Kapittel 1 inneholder bestemmelser om tiltak i tidligere tiltakspakker på integreringsfeltet. Formålet med disse reglene er å avhjelpe negative konsekvenser av utbrudd av covid-19 for deltagere i introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Formålet med reglene i kapittel 2 er at deltagere i ordningene etter introduksjonsloven i størst

mulig grad skal kunne få et tilbud etter loven når utbrudd av covid-19 påvirker gjennomføringen. Reglene retter seg mot kommuner og deltagere i opplæring i mottak, introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven med forskrifter.

Tilpasninger i reglene om opplæring i mottak reguleres i § 7. Det følger av bestemmelsen at kommunen skal sørge for at deltagere i opplæring i norsk og opplæring i norsk kultur og norske verdier etter introduksjonsloven kapittel 4A får opplæring uavhengig av om undervisningsstedet er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven som følge av utbrudd av covid-19, med mindre det ikke er mulig å tilby opplæringen via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Der som deltagerne ikke kan gjennomføre opplæringen som følge av utbrudd av covid-19, opphører deres plikt midlertidig, og resterende timer opplæring gjennomføres når begrensningene er bortfalt, forutsatt at den enkelte fortsatt er omfattet av målgruppen for opplæringen på det tidspunktet.

Tilpasninger i reglene om introduksjonsprogram og introduksjonsstønad reguleres i §§ 8 og 9. Kommunen skal sørge for at deltagere i et introduksjonsprogram får et tilbud, med mindre det under utbrudd av covid-19 ikke er mulig å gi et tilbud via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Kommunen kan tilby introduksjonsprogram på deltid i denne perioden. Det fremgår også av bestemmelsen at fravær fra introduksjonsprogrammet som følge av utbrudd av covid-19 skal legges til programmets varighet. Ved deltagelse på deltid skal differansen mellom det som tilbys, og det som tilsvarer fulltid, legges til programmets varighet. Kommunen skal utbetale introduksjonsstønad uavhengig av fravær som følge av utbrudd av covid-19, og kan ikke gjøre trekk i eller kreve tilbakebetalt introduksjonsstønad for perioder hvor det ikke har vært tilbudt introduksjonsprogram, eller det har vært redusert tilbud som følge av utbrudd av covid-19.

Tilpasninger i reglene om opplæring i norsk og samfunnskunnskap reguleres i § 10. Det følger av bestemmelsen at kommunen skal sørge for at deltagere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap får opplæring uavhengig av om opplæringsstedet er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven som følge av utbrudd av covid-19, med mindre det ikke er mulig å tilby opplæringen via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Kommunen kan avgjøre at hjemmearbeid skal regnes som gjennomførte timer opplæring i norsk

og samfunnskunnskap. Deltagere som ikke får et opplæringstilbud som følge av utbrudd av covid-19, får forlenget fristen for rett til deltagelse i opplæringen tilsvarende den perioden det ikke er mulig å delta.

I § 11 er det fastsatt at kapittel 2 oppheves 30. juni 2022.

2.3 Midlertidig lov om tilpasninger i integreringsloven

Midlertidig lov om tilpasninger i integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 inneholder midlertidige regler på integreringsområdet. Formålet med loven er at deltagere i ordningene etter integreringsloven i størst mulig grad skal få et tilbud etter loven når utbrudd av covid-19 påvirker gjennomføringen.

§§ 1 til 6 i loven gir bestemmelser som skal sikre at deltakere i ordningene får et tilbud når utbrudd av covid-19 påvirker gjennomføringen (tilsvarende kapittel 2 i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven). §§ 1 til 6 gjelder til 30. juni 2022.

I § 2 i den midlertidige loven er det fastsatt at kommunen skal sørge for at deltagere i opplæring i mottak etter integreringsloven § 5 får opplæring uavhengig av om undervisningsstedet er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven som følge av utbrudd av covid-19, med mindre det ikke er mulig å tilby opplæringen via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Plikten til å delta i opplæring etter integreringsloven § 5 opphører midlertidig dersom deltagerne ikke kan gjennomføre opplæringen som følge av utbrudd av covid-19. Resterende timer opplæring skal gjennomføres når begrensninger for undervisningsstedet etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven som følge av utbrudd av covid-19 er bortfalt, forutsatt at den enkelte fortsatt er omfattet av målgruppen etter integreringsloven § 5 på det tidspunktet.

I § 3 er det slått fast at kommunen skal sørge for at det gis tilbud om kompetansekartlegging etter integreringsloven §§ 6 og 10 under utbrudd av covid-19, med mindre det ikke er mulig å gi et tilbud via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Fylkeskommunen skal sørge for at det gis tilbud om karriereveiledning etter integreringsloven § 11 under utbrudd av covid-19, med mindre det ikke er mulig å gi et tilbud via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Dersom det ikke gis et tilbud etter integreringsloven §§ 6, 10 og 11 som følge av utbrudd av covid-19, skal kompe-

tansekartlegging og karriereveiledning gjennomføres når det er mulig.

I §§ 4 og 5 er det regler om introduksjonsprogram og introduksjonsstønad. Kommunen skal sørge for at deltagere i et introduksjonsprogram etter integreringsloven kapittel 4 får et tilbud, med mindre det under utbrudd av covid-19 ikke er mulig å gi et tilbud via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Kommunen kan tilby introduksjonsprogram på deltid i perioden med utbrudd av covid-19. Fravær fra introduksjonsprogrammet som følge av utbrudd av covid-19 skal legges til programmets varighet. Ved deltagelse på deltid skal differansen mellom det som tilbys, og det som tilsvarer program på fulltid, legges til programmets varighet. Videre skal kommunen utbetale introduksjonsstønad etter integreringsloven kapittel 5 uavhengig av fravær som følge av utbrudd av covid-19. Kommunen kan ikke gjøre trekk i eller kreve tilbakebetalt introduksjonsstønad for perioder hvor det ikke har vært tilbudt introduksjonsprogram eller det har vært redusert tilbud som følge av utbrudd av covid-19.

I § 6 fremgår det at kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at deltagere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter integreringsloven kapittel 6 får opplæring uavhengig av om undervisningsstedet er stengt eller driver med begrensninger etter enkeltvedtak eller forskrifter med hjemmel i smittevernloven som følge av utbrudd av covid-19, med mindre det ikke er mulig å tilby opplæringen via digitale hjelpemidler eller på andre måter. Kommunen kan avgjøre at hjemmearbeid skal regnes som gjennomførte timer opplæring i samfunnskunnskap. Fristen for rett til deltagelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap for deltagere som ikke får et opplæringstilbud som følge av utbruddet av covid-19, forlenges tilsvarende den perioden det ikke er mulig å delta.

I § 7 er det gitt en forskriftshjemmel som åpner for at departementet kan gi forskrift om å utvide ordningene etter integreringsloven i forbindelse med stortingsvedtak om tiltak for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

I § 8 er det fastsatt at §§ 1 til 6 oppheves 30. juni 2022.

3 Høringen

Forslag om å forlenge de midlertidige tilpasningene i introduksjonsloven og integreringsloven ble sendt på høring 11. mars 2022 med

høringsfrist 31. mars 2022. Det ble satt en kort frist for høringen for å rekke å fremme lovforslaget for Stortinget før tilpasningene oppheves. Departementet foreslo å forlenge varigheten av tilpasningene til 31. desember 2022. For øvrig foreslo departementet å videreføre tilpasningene uten innholdsmessige endringer.

Høringen ble sendt til følgende instanser:

Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV)
Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring
Statsforvalterne
Utdanningsdirektoratet
Utlendingsdirektoratet

Faglig forum for kommunalt flyktningarbeid
Interesseorganisasjonen for kommunal voksenopplæring
KS – Kommunesektorens organisasjon
Utdanningsforbundet

Høringen ble også lagt ut på regjeringen.no.

Departementet mottok 26 høringsvar. 20 av høringsvarene var fra privatpersoner, som alle var imot forslaget. Utlendingsdirektoratet og Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) hadde ikke merknader til forslaget. For øvrig avga følgende instanser høringsvar:

Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV)
Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Utdanningsforbundet

Arbeids- og velferdsdirektoratet, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet støtter forslaget. Utdanningsforbundet støtter også forslaget og uttaler:

«De foreliggende lovforslagene om forlengelse av tilpasninger i lovverket når det gjelder introduksjonsprogrammet og integreringsloven synes, til tross for lavere smittetall, likevel å være nødvendige for en tid framover. Vi vet for lite om hva som kan skje med virusmutasjoner og smitte, og med ferietid foran oss med økt mobilitet i samfunnet, gjerne også over landegrensene, kan nye smittebølger plutselig dukke opp. Land på kontinentet opplever allerede nå fornyet oppblomstring av smitte og ny virusvariant. Forslaget om forlengelse av de midlertidige lovene er

ment å ta høyde for nye behov for smitteverntiltak utover høsten. Utdanningsforbundet støtter departementet i at situasjonen er uforutsigbar og at det derfor kan oppstå situasjoner hvor det er nødvendig med ytterligere smitteverntiltak, f.eks. lokalt. Eventuelle smitteverntiltak kan vise seg å innebære behov for tilpasninger i lovverket utover gjeldende 30. juni 2022.»

4 Departementets vurderinger og forslag

De fleste smitteverntiltakene er opphevet, og behovet for tilpasninger i regelverket er redusert sammenlignet med tidligere. Situasjonen er likevel uforutsigbar, og det kan oppstå situasjoner hvor det er nødvendig med ytterligere smitteverntiltak, ikke minst lokalt. Departementet mener at det derfor må påregnes at det også etter 30. juni 2022 vil være behov for å ha regler som bidrar til at deltakerne i størst mulig grad skal få ivaretatt sine rettigheter etter introduksjonsloven og integreringsloven, samtidig som det gis rom for nødvendige tilpasninger til en situasjon med inngrepene smitteverntiltak.

Departementet viser for øvrig til regjeringens strategi og beredskapsplan for håndteringen av covid-19-pandemien fra 5. april 2022.

De midlertidige lovene åpner for avvik fra enkelte av reglene i introduksjonsloven og integreringsloven. Slik reglene er utformet, åpner de bare for nødvendige tilpasninger på grunn av smitteverntiltak. Forlengelse av tilpasningene åpner dermed ikke for avvik lenger enn det som er nødvendig på grunn av utbruddet av covid-19.

På denne bakgrunnen opprettholder departementet forslaget om å forlenge varigheten av §§ 1 til 6 i den midlertidige loven om tilpasninger i integreringsloven og kapittel 2 i den midlertidige loven om tilpasninger i introduksjonsloven. Departementet foreslår for øvrig at de midlertidige lovene videreføres uten innholdsmessige endringer.

Departementet foreslår å forlenge varigheten til 31. desember 2022. Dette vil gi stabile rammer og nødvendig forutsigbarhet for kommuner og deltakere i ordningene etter introduksjonsloven og integreringsloven, samtidig som det tas hensyn til at det kan bli behov for reglene utover høsten 2022. Departementet vurderer at en slik varighet er forsvarlig i lys av at de midlertidige lovene kun åpner for tilpasninger som er nødvendige på grunn av smitteverntiltak.

Loven foreslås å tre i kraft straks. Det er sentralt at de midlertidige reglene ikke oppheves før de endres gjennom denne endringsloven.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget om forlengelse av tilpasningene i reglene i introduksjonsloven og integreringsloven antas ikke å få vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser. For de fleste kommuner og deltakere vil ordningene kunne gjennomføres som normalt, eventuelt med noen smittevern-tiltak. Lokalt kan det oppstå behov for mer inn- og utvandringsstøtte, men departementet vurderer ikke at slike tiltak vil ha vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet viser ellers til omtale av økonomiske og administrative konsekvenser i Prop. 103 L (2019–2020) *Midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19*, Prop. 9 L (2020–2021) *Endringer i midlertidig lov*

om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse av loven), Prop. 33 L (2020–2021) *Midlertidig lov om tilpasninger i integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 og lov om endringer i lov om endringer i folkehøgskoleloven, barnehage-loven og voksenopplæringsloven m.m. (overgangs-regler i barnehageloven)* og Prop. 137 L (2020–2021) *Endringer i midlertidige lover om tilpasninger i barnehageloven, opplæringslova, friskole-lova, introduksjonsloven og integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse av lovene)*.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i midlertidige lover om tilpasninger i introduksjonsloven og integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i midlertidige lover om tilpasninger i introduksjonsloven og integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endringer i midlertidige lover om tilpasninger i introduksjonsloven og integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 (forlengelse)

I

I midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 53 om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 kapittel 2 skal § 11 andre ledd lyde:

Kapittel 2 trer i kraft straks og oppheves 31. desember 2022.

II

I midlertidig lov 18. desember 2020 nr. 154 om tilpasninger i integreringsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 skal § 8 andre ledd lyde:

§§ 1 til 6 oppheves 31. desember 2022. Loven for øvrig oppheves fra den *tiden* Kongen bestemmer.

III

Loven trer i kraft straks.
